

Ungdomsliv, relationer, trivsel og samfundssind

Maria Bruselius-Jensen, Lektor ved Center for Ungdomsforskning (CEFU), Aalborg Universitet

Indblik
Ungdom
og
relationer

Udblik
Samfund
og
vacciner

Opsamling

Et synkront blik unges relationer til andre unge

Hvornår gør fællesskaber godt og ondt?

Nuancere forståelse af fællesskaber

Fire relationsformer

Med støtte fra Mary Fonden

- Interviews med 32 unge
- 14-19 år
- Bred repræsentation

cefu | Center for
Ungdomsforskning



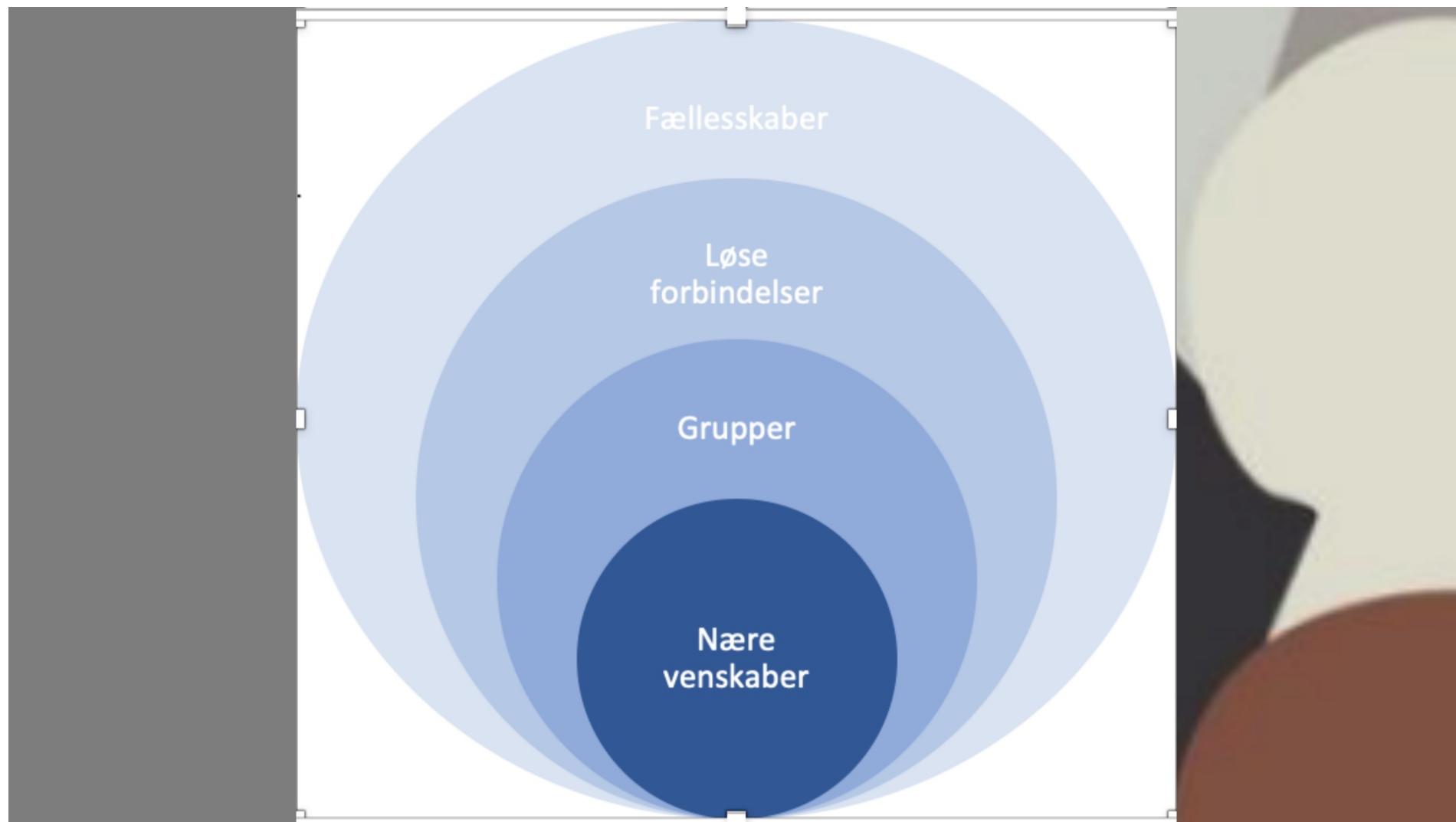
Abstrakte
Fællesskaber

Løse
forbindelser

Grupper

Nære venner

Opsamling





Abstrakte Fællesskaber

Abstracte fællesskaber: Usynlig eller ekstremt synlig relationsform

Overordnede sociale kategorier som både holder os sammen som samfund – og opdeler os i grupper

Nationalitet, køn, religion, race, seksualitet, alder, land/by

Definerende for oplevelsen af tilhør og for unges indplacering af andre unge i fællesskabskategorier

Unge
fortæller

Trivsel og
mistrivsel

Folkeskoleelev, 15 år

Jeg kunne ikke trække vejret før. Jeg kunne ikke gå i det tøj, jeg vil gå i, fordi ”det må du ikke gå i, på grund af din religion”. I kender ikke engang min religion. I ved ikke engang, om jeg er muslim. I ved ikke engang om, om jeg er kristen. Det ved I ikke, fordi I snakker ikke med mig. Så I skal ikke gå ud fra, at jeg er noget, som jeg ikke er. I har ikke selv tiden til at kende den rigtige mig.

Trivsel og mistrivsel i relationsformen fællesskaber

Trivsel: produceres hos unge som implicit eller eksplicit oplever at deres tilhør i specifikke fællesskaber skaber harmonisk sammenhæng i deres øvrige sociale relationer.

Mistrivsel: produceres hos unge som oplever at blive tildelt fællesskabskategorier, som de ikke identificere sig med. Det kan både skabe konflikter og kampe, samt producere udenforskab og ensomhed.

Er det rum for at tale om fællesskabskategorier og deres indvirken på ungdomslivet? Støttes unge i at komme ud af konflikter med stærkere tilhørsforhold og øget trivsel?



Løse forbindelser

Løse forbindelser: Velkommen til ungdomslivet!

Løsere bekendtskaber mellem unge i ungdomskulturelle miljøer og netværk

Miljøet på gymnasiet, i bydelen, festsammenhænge, fankulturer, stilbårne, ect.

Nemme at tilgå - men svære at afkode

Stor synlighed - af præstationer og fejl!

Digalitet og accelleration

Løse forbindelser kan fungere som relationel kapital

Unge
fortæller

Trivsel og
mistrivsel

Storbybeboer og efterskolelev, 16 år

Selvom jeg ikke rigtig kender dem, så kender de nogen, jeg kender. Men det kan også være, jeg syntes, de er lidt seje og følger dem [på Instagram], og så følger jeg tilbage og sådan. Så der er lidt inspiration dér. Og tit er man jo også i de samme kredse. [...] Man støder lidt ind i hinanden nogle gange, men havde der ikke været for de sociale medier, havde man bare ikke genkendt hinanden. Eller sådan, ja det vildt fjollet. Der er mange jeg følger – mange jeg syntes, jeg kender, men som jeg kun kender fra de sociale medier. Og så liker man jo hinandens billeder og sådan, så på den måde er der jo også lidt sådan en, sådan connection dér.



**Et andet
blik**

18 år. Gymnasieelev

[...] f.eks. årgangen, der føler jeg, det er lidt sværere. Nu er jeg også bare sådan rigtig, ja, nu bekymrer jeg mig også bare ret meget om alt mulige ting [...] Jeg ved, der er i hvert fald nogen, der er ret mange fra årgangen, som ligesom er mere på tværs af klasserne og kender flere på årgangen end andre. Jeg kender f.eks. ikke så mange igen på årgangen nemlig på den måde. Så på den måde, så tror jeg også bare tit, at man kan føle sig lidt sådan, at man faktisk gerne, godt kan mærke, at man ville ønske, at man var lidt mere med på en eller anden måde, men at jeg måske ikke rigtig ved, hvordan man skal komme mere med agtigt. Jeg tror lidt, det er på den måde, at jeg ligesom – så når jeg også er henne i skolen, så det måske også lidt ... på en eller anden måde sværere at være helt sig selv og bare slappe af i sig selv, fordi ligesom man, ja, tit tænker på sådan, hvordan man skal passe ind og sådan noget.

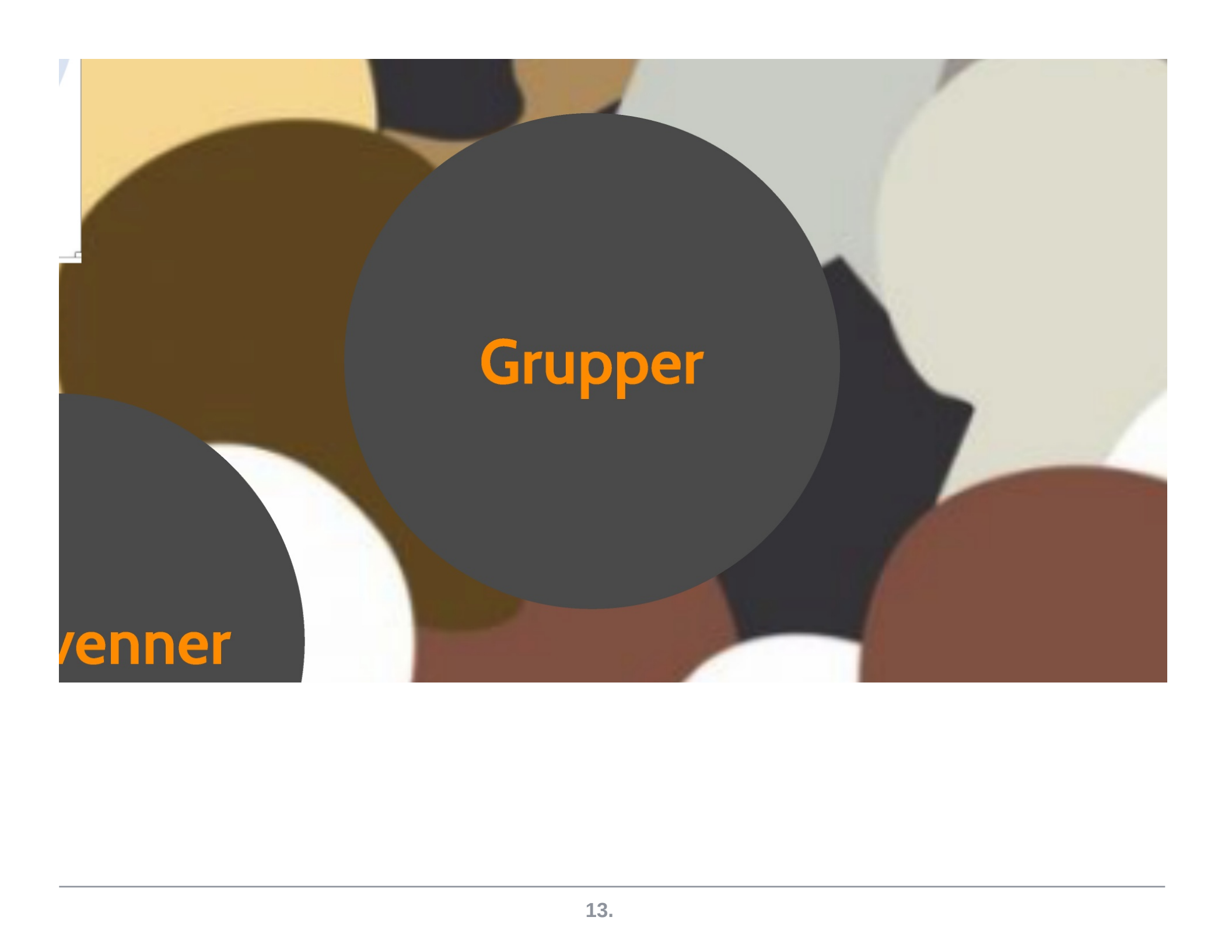
Trivsel og mistrivsel i relationsformen løse forbindelser

Trivsel: produceres når unge oplever sig som en legitim del af ungdomskulturelle fællesskaber, hvorigennem de kan møde nye unge og kan sætte sig selv i spil på nye måder.

Mistrivsel: produceres når sprog, koder og normer bliver utydelige for de unge og forstærkes når deres fejltrin bliver udstillet.

Når unge bliver tilskuere til andre unges sociale liv og oplever at de ikke selv lykkes med at skabe ønskede fortættede relationer.

Skaber de forskellige miljøet i ungdomslivet adgang til svage forbindelser, som tilbyder ungdomskulturelle oplevelser og tilhør - eller bliver de rum for udstilling af fejl og mangelfulde relationer?



Grupper

venner

Grupper: Adgang til hverdagslivets aktiviteter

En **funktionel** samling af unge som oplever at have noget sammen (kort eller lang tid)

En helt nødvendig adgang til ungdomslivets hverdagsaktiviteter

I klassen, på holdet, i klubben, de gamle venner, 'drengene', 'pigerne', osv.

Konstitueres omkring fælles sprog, stil og omgangsformer.

I konstant forandring - hårdt arbejde ml. centrum og periferi

Voksenfaciliteret på godt og ondt

Unge
fortæller

Voksen-
facilitering

Trivsel og
mistrivsel

14 år. Folkeskoleelev

Altså man skal sådan være, man skal være sådan **på**, hvis man gerne vil ind i gruppe med dem man sådan snakker med normalt. Så jeg skulle være sådan, jeg skal være hurtig, hvis jeg skal nå med ind i deres gruppe



**Et andet
blik**

16 år. STX

Jamen, her i starten af sidste år så jeg følte, at man sådan skulle vise, at ejjj jeg kan få fat på fyre og sådan noget. Man skulle vise sig, stå sådan og kysse med flest fyre og sådan noget ... Men det er bare ikke så smart. Det er ikke så godt et førsteindtryk. Så nu er jeg blevet seksten og er blevet god til sådan der, førsteindtryk og bare sådan at være god sjov at drikke med. Du ved, en der får stemningen op. Det er jeg bare virkelig, virkelig glad for øøh, i starten var jeg jo bange for, at folk ikke sådan der kunne lide mig, hvis jeg var til fest, så ja....

Voksenfacilitering

Langt de fleste grupper opstår i institutionelle kontekster og er delvist rammesatte af voksne.

Nogle grupper overgår til ungeorganisering, men bærer rammesætningen videre. Disse kan være helt centrale i unges trivsel

Hvordan kan vi understøtte etableringen af gode sprog, stil og omgangsformer som understøtter gode og langvarige relationsformer?

Trivsel og mistrivsel i relationsformen grupper

Trivsel: produceres når unge har adgang til grupper, som de kan trække på i hverdagens mange sociale aktiviteter. De kan begå sig i gruppernes sprog, stil og omgangsformer og oplever sig ikke i stor risiko for, ufrivilligt, at miste deres plads i gruppen. Forstærkes, hvis gruppen er 'populær' eller har holdt sammen over lang tid.

Mistrivsel: Produceres når unge ikke formår at beherske gruppens sprog, stil og omgangsformer, så de oplever at have en sikker plads i gruppen. De oplever sig i yderkanten af grupper og må kontinuerligt kæmpe for deres plads. De investerer meget og får for lidt igen. Mistrivsel viser sig også hos unge, som står udenfor grupperne og derfor mangler adgang til at deltage i sociale hverdagsaktiviteter.

Kan der faciliteres nemmere adgang til funktionelle grupper i unges (institutionelle) hverdag?



Nære venner

Nære venner: dem som kender hele paletten

Tryk, tillidsfuld og tilgivende relation. Ofte langvaring og nærmest mytisk

Ganske få helt nære venskaber. Ikke altid hverdagslige.

Nære intime snakke og aktiviteter

Der hvor man er tryk og ikke afprøves - afkobling fra press og hastighed

Mytisk og nærmest umulig at opnå

Nogle unge funderer alle deres sociale relationer på en eller to nære venner. En meget sårbar position

Unge
fortæller

Trivsel og
mistrivsel

16 år. tidligere EUD

Jeg søger stadig sådan en bedste ven. En jeg altid kan stole på. En jeg altid kan tale med tingene om, fordi det føler jeg ikke at jeg kan med, nogle af mine venner. De kan komme til mig, men jeg har ikke lyst til at komme til dem med mine problemer. Så er det min mor jeg snakker med, og min far. [...] Altså jeg har prøvet at tale med mine venner om nogle af tingene. Det kan godt være at de lytter på mig og sådan noget, men jeg føler ikke jeg får den hjælp jeg har brug for

Trivsel og mistrivsel i relationsformen nære venner

Trivsel: produceres hos unge som har et eller flere nære venskaber som er betegnet ved en tryk, tillidsfuld og ofte langvarig relation. En relationsom giver dem mod og rygstød til at deltage i andre sociale sammenhænge.

Mistrivsel: produceres hos unge med en idealiseret forestilling om 'den bedste ven' og som de intenst længes efter, men ikke oplever at de kan lykkes med at etablere.

Unge, hvis sociale relationer er bundet op omkring en enkelt nær ven. En konstruktion sårbar for skift og overgange.

Hvordan kan vi hjælpe unge med at bekæmpe idealiserede forventninger til sociale relationer?

Skriv noter i chatten

Hvad presser sig på for de unge i møder og hvad kan I gøre?

Er der rum for at tale om og arbejde med tilhør til abstrakte fællesskabskategorier der hvor I møder de unge?

Tilbyder ungdomslivets arenaer gode svage forbindelser, som giver ungdomskulturelle oplevelser og tilhør - eller er de rum for udstilling af fejl og mangelfulde relationer?

Kan der faciliteres nemmere adgang til funktionelle grupper i de unges (institutionelle) hverdag?

Hvordan kan vi hjælpe unge med at bekæmpe idealiserede forventninger til sociale relationer?

Ungdomsliv, relationer, trivsel og samfundssind

Maria Bruselius-Jensen, Lektor ved Center for Ungdomsforskning (CEFU), Aalborg Universitet

Indblik
Ungdom
og
relationer

Udblik
Samfund
og
vacciner

Opsamling

Tre potentielle åbninger for styrkelsen af sociale relationer i gymnasiekonteksten

cefu | Center for
Ungdomsforskning

Acceleration

Inklusions-
bestæbelser

Fælles
samlings-
punkt

Acceleration

Højere hastighed og flere skift

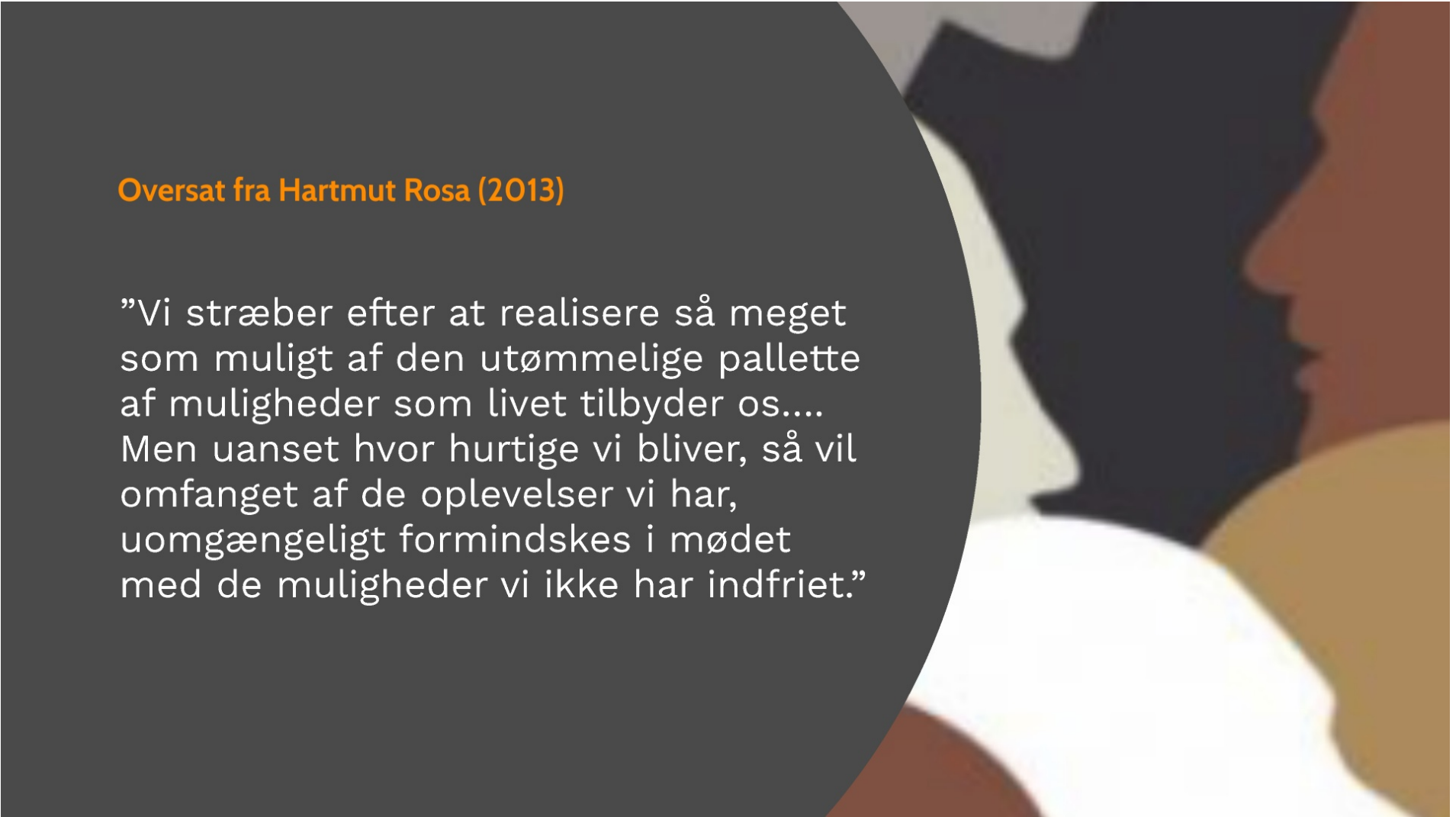
Accelerationen forstærkes af sociale medier, som muliggør deltagelse i flere fællesskaber simultant og kontinuerligt – synliggørelse af det man går glip af

Tegner sig i det sociale liv, som forventninger om konstant fornyelse.

Men også i konstante skift og destabilisering af relationer

Hartmodt
Rosa
fortæller

Acceleration
og ulighed



Oversat fra Hartmut Rosa (2013)

”Vi stræber efter at realisere så meget som muligt af den utømmelige palette af muligheder som livet tilbyder os.... Men uanset hvor hurtige vi bliver, så vil omfanget af de oplevelser vi har, uomgængeligt formindskes i mødet med de muligheder vi ikke har indfriet.”

Acceleration og ulige muligheder

Acceleration betyder at nogle unge akkumulerer stadig flere fællesskaber - som skal vedligeholdes og kræver arbejde

Andre unge oplever kontinuerlige nederlag og opbrud når deres relationer forsøges fastholdt
- de står særligt sårbare ved skift og overgange

MEN, det digitale og hyppigere overgange skaber også flere adgange til løse relationer

Hvordan forebygges at acceleration kun producerer hyppigere konfrontationer med mangelfulde relationer?
Kan acceleration understøtte meningsfuld adgang til deltagelse i løse relationer (og tætte venskaber i sin niche)?



Inklusions- bestæbelser

En generationel orientering mod inklusion og ansvarlighed?

Unge vil gerne være inkluderende og give plads til alle

De oplever sig som privilegerede og vil gerne bruge deres privilegie til at gøre noget godt for andre (eller særlige sager)

Det viser sig også ved at unge gerne vil kunne være inkluderende og behandle andre godt og lige

Den gode unge er 'woke'

**Populære
unge som
vaccine**

Studie af 86
unge aktive i
demokratiske
organiseringer
(DUF &
Tuborgfonden)

Vi vil gerne have alle med

Unge ønsker at være inkluderende - at give plads til alle og gøre noget for andre

Men de bliver udspændt mellem, at ville være inkluderende og opleve sig nødsaget til at ekskludere for at bevare deres position og gruppens sammenholdskraft

Kan idealer om at være inkluderende fungere som en åbning mod mere inkluderende sociale relationer?



Fælles samlings- punkt

Sammen om noget udenfor os selv

Unge bekymrer sig om deres omverden

De vil gerne forløse deres oplevede privilegier ved at gøre en forskel for nogen eller noget

Gerne noget der ligger udenfor dem selv

Kan fælles projekter (rettet uden for de unge selv) virke samlende på tværs af sociale grupper og andre skel?

Ungdomsliv, relationer, trivsel og samfundssind

Maria Bruselius-Jensen, Lektor ved Center for Ungdomsforskning (CEFU), Aalborg Universitet

Indblik
Ungdom
og
relationer

Udblik
Samfund
og
vacciner

Opsamling

Tal med din nabo og med mig

- Skaber acceleration større polarisering eller kan den også skabe øget adgang til deltagelse i løse relationer (at finde sin niche)?
- Kan idealer om at være inkluderende fungere som en åbning for mere inkluderende relationer mellem unge?
- Kan fælles projekter virke samlende på tværs af sociale grupper og andre skel?

**Først delstudie
udkommer d.
22. november på
www.cefudk
og
[www.maryfond
en.dk](http://www.maryfond
en.dk)**

Ungdomsliv, relationer, trivsel og samfundssind

Maria Bruselius-Jensen, Lektor ved Center for Ungdomsforskning (CEFU), Aalborg Universitet

Indblik
Ungdom
og
relationer

Udblik
Samfund
og
vacciner

Opsamling